

"EVERY MONDAY, A STEP TOWARDS
INVESTMENT KNOWLEDGE"

کمیسیون سرمایه‌گذاری اتاق بازرگانی اصفهان
(دوشنبه‌های سرمایه‌گذاری)

ISIM

ISSUE 41

27 OCTOBER 2025

دوشنبه ۵ آبان ۱۴۰۴

«از مزرعه تا سفره‌های جهانی: ظرفیت‌های نهفته
صنعت غذای ایران و جایگاه ویژه استان اصفهان»

"FROM FARM TO GLOBAL MARKETS: UNLOCKING THE
HIDDEN POTENTIAL OF IRAN'S FOOD INDUSTRY AND
POSITIONING ISFAHAN AS A REGIONAL HUB"

فراتر از مرزها، از اصفهان: گسترش
اقتصاد غذای حلال ایران برای ورود
خلاقانه و موثر در اقتصاد خلاق جهانی

UNLOCKING IRAN'S \$700 BILLION
GLOBAL FOOD OPPORTUNITY

بازکردن دریچه فرصت ۷۰۰
میلیارد دلاری جهانی غذا

Isfahan Chamber of Commerce, Industries, Mines and Agriculture (ECCIMA)

صنعت غذای ایران، پتانسیل‌های ملی در برابر چالش‌های ساختاری

صنعت غذای ایران، با تکیه بر مزایای نسبی در زمینه‌های کشاورزی، موقعیت جغرافیایی و تقاضای فزاینده جهانی برای محصولات حلال، ظرفیت تبدیل شدن به یکی از ستون‌های اصلی اقتصاد غیرنفتی را دارد. این بخش در حال حاضر:

۳/۷٪ از تولید ناخالص داخلی (GDP)

۱۸٪ از اشتغال صنعتی کشور

۱۱٪ از ارزش افزوده بخش صنعت

را به خود اختصاص داده است. در سال ۱۴۰۲، بیش از ۸,۳۰۰ واحد صنعتی با اشتغال‌زایی معادل ۳۶۱,۰۰۰ نفر، حدود ۴۰ میلیون تن فرآورده غذایی تولید کردند و سهمی معادل ۳,۷٪ از کل صادرات صنعتی را کسب این حال، در مقایسه با حجم جهانی صادرات غذایی که در سال ۲۰۲۳ به ۷۰۰ میلیارد دلار رسید، سهم ایران تنها ۰,۳٪ است، رقمی که نشان‌دهنده شکاف عمیق بین ظرفیت و عملکرد است.

«غذا تنها یک کالا نیست؛ یک حق، یک فرهنگ، یک

دیپلماسی و یک ابزار قدرت اقتصادی است.»

چالش‌های کلیدی

- نوسانات شدید نرخ ارز و مشکلات تأمین مواد اولیه و بسته‌بندی
- افزایش قیمت تمام‌شده ناشی از سیاست‌های ارزی و افزایش هزینه‌های نهاده‌ها
- دخالت دولت در قیمت‌گذاری و بی‌ثباتی مقررات بخشی
- بوروکراسی اداری و تعدد شکل‌های موازی با سیاست‌های متناقض
- ضعف در سلامت مواد اولیه کشاورزی، از جمله عدم شناسنامه‌داری محصولات و وجود باقیمانده سموم
- محدودیت‌های مقطعی در صادرات و عدم پایداری مشوق‌های صادراتی
- کمبود نقدینگی برای نوسازی زیرساخت‌ها و دستگاه‌های بسته‌بندی
- طولانی‌بودن چرخه سرمایه به دلیل فصلی‌بودن محصولات کشاورزی
- بالا بودن هزینه‌های حمل‌ونقل و کاهش کیفیت محصولات در فرآیند توزیع
- مشکلات بازگشت ارز صادراتی و تحریم‌های بانکی که بر انتقال وجوه و روابط با خریداران بین‌المللی تأثیر منفی می‌گذارد
- نرخ‌ها بهره بالا و دشواری در دسترسی به منابع تأمین مالی

«کشوری که امنیت غذای خود را از دست بدهد،
آزادی و استقلال خود را نیز از دست می‌دهد.»

چشم‌انداز توسعه صنایع غذایی

برای تحقق نقش مؤثر صنایع غذایی در اقتصاد ملی، لازم است این بخش به‌عنوان یکی از محورهای اصلی امنیت غذایی، اشتغال‌زایی و صادرات غیرنفتی مورد توجه ویژه قرار گیرد. عوامل کلیدی مؤثر در ارتقای این صنعت عبارتند از:

- افزایش بهره‌وری و رقابت‌پذیری برای دستیابی به بازارهای بین‌المللی (تولید در کلاس جهانی)
- توسعه صادرات با محوریت محصولات حلال و استانداردهای بین‌المللی (یا مرگ یا صادرات هوشمند)
- الزام واحدهای تولیدی به همکاری با مراکز پژوهشی و توسعه فعالیت‌های تحقیق و توسعه (R&D)
- جذب سرمایه‌گذاری خارجی از طریق همکاری با برندهای معتبر جهانی (تفویت هوش مشارکت)
- مدیریت یکپارچه زنجیره ارزش از مزرعه تا مصرف‌کننده (توجه به صنایع بالا دستی و پایین دستی)
- تجمیع واحدهای کوچک برای دستیابی به مقیاس اقتصادی و ایجاد برندهای ملی و بین‌المللی
- انطباق با استانداردهای بهداشتی، ایمنی غذایی و زیست‌محیطی در سطح جهانی (معیار کیفیت بودن)

«آینده غذا در دستان کسانی است که امروز در
فناوری، پایداری و عدالت سرمایه‌گذاری می‌کنند.»

راهبردهای کلیدی برای تحقق اهداف

- فعال‌سازی ظرفیت‌های بلااستفاده با تمرکز بر تولید صادرات محور
- تکمیل زنجیره ارزش با رعایت اصول اقتصاد مقیاس و کاهش ضایعات
- تنوع‌بخشی به بسته‌بندی با استانداردهای صادراتی و جذابیت بازار محور
- توسعه همکاری‌های منطقه‌ای و بین‌المللی، از جمله سرمایه‌گذاری مشترک با شرکت‌های جهانی
- تقویت پژوهش و نوآوری برای نوسازی فرآیندها و محصولات
- ادغام فناوری‌های نوین و تحول به سمت تولید دانش‌بنیان
- تشکیل خوشه‌های صنعتی و کنسرسیوم‌های صادراتی برای افزایش قدرت چانه‌زنی و بازاریابی
- ادغام واحدهای کوچک و متوسط برای دستیابی به رقابت‌پذیری در سطح جهانی
- توسعه برندهای ملی و ثبت آن‌ها در سطوح منطقه‌ای و جهانی

«دانه‌های رشد، ریشه‌های صادرات: اصفهان
به‌عنوان پایتخت صنعت غذای ایران»

استان اصفهان، قطب بالقوه صنعت غذای ایران ۱۰ روند کلیدی که صنعت غذا را در سال ۲۰۲۵ دگرگون می‌کند

استان اصفهان، با ترکیبی منحصر به فرد از تنوع آب‌وهوایی، سابقه تاریخی در تولید و تجارت، زیرساخت‌های صنعتی پیشرفته و موقعیت استراتژیک در قلب ایران، ظرفیت تبدیل شدن به مرکز ملی و منطقه‌ای صنایع غذایی را دارد.

ظرفیت‌های کلیدی اصفهان

- تولید محصولات اختصاصی: زعفران، گل محمدی، گردو، بادام، انگور، خرما، گوجه‌فرنگی، محصولات گلخانه‌ای
- صنایع غذایی بومی: گز، سوهان، عسل بومی، ترشیجات، شیرهای طبیعی
- دسترسی به کریدورهای ترانزیتی شمال، جنوب و شرق، غرب
- نزدیکی به بازارهای پرتقاضای منطقه (عراق، افغانستان، پاکستان، امارات)
- شهرک‌های صنعتی فعال (صنایع غذایی) با زیرساخت‌های آماده

«ثروت واقعی یک منطقه، در خاک، آب و دانش
مردم آن نهفته است.»

فرصت‌های سرمایه‌گذاری پیشنهادی

- کارخانه‌های فرآوری زعفران ، گل محمدی و محصولات پایه با فناوری استخراج اسانس و تبدیل اصفهان بعنوان هاب فرآوری
- واحدهای بسته‌بندی هوشمند برای محصولات سنتی و بومی جهت صادرات (اصفهان فود پک)
- صنایع لبنیات پروبیوتیک و فراسودمند صادرات محور
- مراکز تخصصی فرآوری میوه‌های خشک ، آبمیوه‌های طبیعی ، پوره ها و ...
- کارخانه گوجه‌فرنگی صنعتی برای جایگزینی واردات خمیر و رب
- خوشه‌های صادراتی حلال با گواهی‌های بین‌المللی

راهکارهای تسهیل‌گر

- تهیه دفترچه فرصت‌های سرمایه‌گذاری صنایع غذایی اصفهان با جزئیات فنی ، اقتصادی و مشوق‌ها
- راه‌اندازی صندوق تخصصی صنایع غذایی با مشارکت بانک‌ها و بخش خصوصی
- ایجاد مرکز نوآوری صنایع غذایی (Food Innovation Hub) در شهرک فناوری
- ثبت نشان تجاری جمعی «غذای اصفهان» برای ترویج برند ملی
- برگزاری همایش سالانه بین‌المللی سرمایه‌گذاری غذایی اصفهان

«برای ساخت آینده‌ای پایدار، باید از ریشه‌ها شروع کنیم ، و ریشه‌های ما در خاک و غذایمان است.»

از اصفهان تا جهان، حرکتی هدفمند برای غذای ایرانی

«اقتصادی که غذای مردمش را تأمین نکند، هرگز پایدار نخواهد بود.»

با توجه به رشد جمعیت جهانی، افزایش تقاضا برای غذاهای سالم و باکیفیت و موقعیت جغرافیایی و فرهنگی ایران در منطقه، صنایع غذایی فرصت‌های بی‌بدیلی برای رشد، اشتغال‌زایی و کسب سهم بیشتر از بازارهای جهانی دارد. تحقق این ظرفیت‌ها مستلزم رفع موانع ساختاری، پایداری سیاست‌های اقتصادی، حمایت هدفمند از تولید داخلی و هم‌افزایی بین بخش‌های کشاورزی، صنعتی و تجاری است. در این راستا، نقش فعال اتاق‌های بازرگانی، به‌ویژه در تسهیل دسترسی به منابع مالی، هماهنگی بین‌بخشی و نمایندگی منافع تولیدکنندگان، امری حیاتی محسوب می‌شود.

**حرکت از مصرف محوری به
صادرات محوری هوشمند**

**مطالعات تطبیقی روندها
وکلان روندهای جهانی
در صنعت غذا**

تا سال ۲۰۵۰، جمعیت جهان به
۱۰ میلیارد نفر می‌رسد. ما باید
۶۰٪ غذای بیشتری تولید کنیم،
اما با ۵۰٪ منابع کمتر.

آینده غذا در
آزمایشگاه‌ها، داده‌ها
و دانش نهفته است
نه فقط در خاک

۱۰ روند کلیدی که صنعت غذا را در سال ۲۰۲۵ دگرگون می‌کند

۶. اکوسیستم‌های نوآوری
مکملی؛ جای
باز: ه
رقابت
۷. پروتئین‌های نوین و
تخمیر دقیق: غذای فردا،
امروز
۸. تغذیه شخصی سازی شده:
که از درون شروع
۹. سلامتی
می‌شود
بندی هوشمند: م
۱۰. لجستیک
پیش از یک پوشش محافظ
عروق زنانه
تاب آورده
زنجیره تأمین

۱. هوش مصنوعی: موتور
حرکت تحول در صنعت
غذا
۲. رباتیک و اتوماسیون:
سفر هوشمند غذا از مزرعه
تا قفسه فروشگاه
۳. پایداری ۳۶۰ درجه: از
شعار تا استراتژی مبتنی بر
داده
۴. شفافیت رادیکال و
ردیابی کامل: حقیقتی که
از مزرعه تا میز غذا دنبال
می‌شود
۵. فرهنگ نوآوری و
جذب استعداد: موتور
پنهان تحول

منبع فود فور فیوچر: آینده‌نگری برای سیستم‌های غذایی پایدار، هوشمند و انسان‌محور

